

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtirazda bulunan Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Dairesinin 26/4/1978 günlü, Esas 1977/268 sayılı kararında, Anayasa'ya aykırılık savının gerekçesi olarak şunlar ileri sürülmektedir.

"Anayasaya aykırılık nedenleri :

a) Anayasanın 64. maddesine aykırılık sorunu :

Devletçe gerekli görülen yerlerde memur konutları yaptırma yetkisini veren 22/7/1944 günlü ve 4626 sayılı Yasanın, yurt içinde uygulanmak üzere kabul edildiği, bu Yasanın bütün hükümlerinin bir arada incelenmesinden anlaşılmaktadır. Dış memleketlerde sürekli görev yapan temsilcilerimize ayrılan konutların kira paralarının kendilerinden alınmasını düzenleyen bir yasa kuralı yoktur. Bu konuda yasal bir düzenleme yapılmadığı halde Türkiye Büyük Millet Meclisince, sadece Bütçe Kanun ve tasarılarını görüşmek ve kabul etmek yetkisi kullanılmak ve Bütçe Kanun tasarılarının kanunlaştırılmasındaki yöntemler uygulanmak suretile çıkarılan 1868 sayılı 1975 yılı Bütçe Kanunu, öteki yasalar yerine geçerek kurallar koymuş ve böylece Anayasanın 64. maddesine aykırı bir durum meydana getirmiş bulunmaktadır.

b) Anayasanın 92 ve 93. maddelerine aykırılık sorunu:

Kanun tasarı ve teklifleriyle Bütçe Kanunu tasarısının, görüşülmesi, kanunlaşması konularındaki yöntemler birbirinden tamamen farklı, hatta birbirine aykırıdır. Bir kanuna konu olabilecek işlerin Bütçe Kanunlarının bağlı olduğu yöntemlere göre kanunlaştırılmasına olanak yoktur. Böyle bir halde Anayasa'ya aykırılık sorunu ortaya çıkar. Bu nedenle, 1868 sayılı 1975 yılı Bütçe Kanununa bağlı (R) işaretli cetvelin 350 kiralar bölümünün gayrimenkul kiraları ile ilgili (a) bendindeki hükme ancak ayrı bir kanunda yer verilebilir. Anayasa'nın 92 ve 93. maddeleri gereğince düzenlenmiş bir yasa hükmü bulunmadıkça Bütçe Kanunlarına bu yolda bir hüküm konulması Anayasa'nın 92. ve 93. maddelerine açıkça aykırılık teşkil eder.

c) Anayasa'nın 126. maddesine aykırılık sorunu:

Anayasa'nın Bütçe ile ilgili 126. maddesinin son fıkrasında "Bütçe Kanununa bütçe ile ilgili hükümler dışında hiç bir hüküm konulamaz." denilmektedir. Bu fıkra hükmünden "Bütçe ile ilgili hükümler" deyiminden ne anlaşılmak gerektiği Anayasa Mahkemesinin 27/6/1972 gün ve E. 1972/25, K. 1972/36 sayılı kararında "Şu duruma göre Anayasa'nın 126. maddesinin son fıkrasında yer alan bütçe ile ilgili hükümler deyimini mali nitelikte hüküm anlamında değil, bütçenin uygulanması ile ilgili, bütçenin uygulanmasını kolaylaştırıcı veya kanun konusu olabilecek yeni bir kuralı kapsamamak şartıyla açıklayıcı nitelikte hükümler olarak düşünmek zorunluğu vardır." şeklinde açıklanmış bulunmaktadır.

Metni aynen yukarıya alınan 1975 yılı Bütçe Kanununun (R) işaretli cetveldeki hüküm ise, memur maaşından kesinti yapılmasını öngören bir hüküm olması dolayısıyla yeni bir malî yükümlülük getiren ve böylece ayrı bir kanun konusu olabilecek nitelikte bir hüküm olup bütçenin uygulanması ile ilgili açıklayıcı bir hüküm niteliğinde değildir. Mezûr hüküm bu bakımdan da Anayasamızın 126. maddesine aykırı bulunmuştur.

Esas Sayı:1978/39

Karar Sayısı:1978/53

Yukarıya alınan gerekçelerle Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Dairesinin 1977/268 esas numarasında kayıtlı bulunan dava dosyasında uygulama olanağı bulunan 1868 sayılı 1975 yılı Bütçe Kanununun (R) işaretli cetvelinin 350 Kiralarla ilgili bölümünün gayrimenkul kiralarına ilişkin (a) bendinin "Sürekli görevle yurt dışında bulunan..." diye başlayan dördüncü fıkrasının Anayasa'nın 64., 92., 93. ve 126. maddelerine aykırı olduğu kanısına varılmakla bu hususta bir karar verilmek üzere dava dosyasının Anayasa Mahkemesine gönderilmesine 26 Nisan 1978 tarihinde oybirliği ile karar verildi."